

Lydmesteren

Lektion 5

Lydrette ord med to konsonanter og ə (vkk/kvkk/vkkə/kvkkə)

Teksten i *kursiv* læses højt for eleverne.

Teksten flankeret af den farvede stribe er emne til samtale med eleverne.

Forberedelse

- LM5 Fællesøvelse A3: print og laminér.
- LM5 Fordybelse A4: print et eksemplar til hver elev.
- LM5 Øvesætning A3: print.

Følgende materiale er fra Lydmesteren lektion 1, og kan genbruges.

- LM1 Bogstavkort A3: print og Laminér. Klip hvert bogstavkort ud ved at følge stregerne.
- Medbring en legoklods eller lign. mindre genstand til at markere gribesten i fællesøvelsen.

Noter fra forrige lektion

Tag udgangspunkt i noterne fra sidste lektion, og sæt sammen med eleverne ord på, hvad øvelserne i sidste lektion omhandlede.

Narrativ

Hvis dette er første lektion eleverne har med Lydmesteren, så start med at læse introduktionsnarrativet til Lydmesteren højt. Dette finder du i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Hvis det er første lektion eleverne har med hele undervisningsforløbet, så læses desuden introduktionsnarrativet til undervisningsforløbet højt allerførst. Dette finder du også i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Introduktionsnarrativ

Lydmesteren er blevet træt, efter at have vandret igennem skoven i flere dage. Det føles, som om han aldrig bliver bedre, uanset hvor meget han øver sig. Han sætter sig og kigger tungt ned i jorden. Han bliver dog afbrudt af høj sang og lyden af flagrende vinger, som af en stor sommerfugl. Han kigger op, og mellem trætoppene ser han en smuk pige med store vinger, der synger højt, mens hun flyver rundt og maler skovens mørke blade i farvestrålende farver! Lydmesteren ved, at det er en fe, for dem har han set på billeder i sin bedstefars bøger.

Feen er så opslugt af at male, at hun ikke fornemmer det hæslige lilla monster, der sniger sig frem mod hende fra en bakketop. Hun er i stor fare, kan Lydmesteren se, og han er nødt til at handle NU, hvis han skal redde hende! Han råber til hende, men hun synger alt for højt til at høre det. Bakken er for stejl at klatre op ad, med store sten som stikker ud af siden på den. Det virker helt umuligt at komme op og skræmme monsteret væk... I desperation griber Lydmesteren sin lydteknik og retter den mod bakken, og så er det som om, at han kan høre stenene synge til ham...

Læsefaglig introduktion

Vi skal i dag arbejde med ord, der indeholder 2 konsonanter. Vi skal bruge lydteknik til at høre, hvilke sten vi kan gribe fat i, så vi sammen med Lydmesteren kan bestige bakketoppen og redde feen.

Ligesom Lydmesteren er I måske også stødt på ord, der ender på -e, men lyder som om de ender helt anderledes. Tit så danner ord, der ender på -e en helt ny e-lyd. Kan I huske, hvordan denne lyd lyder? - [ə] Lydmesteren er blevet glad for at læse nye ord nu, hvor han kan sætte bogstavernes lyde sammen til ord. Han har dog fundet ud af, at nogle danske ord kan være lidt svære at læse og skrive, fordi de har 2 konsonanter lige ved siden af hinanden. Han har derfor øvet sig på at bruge sin strategi til at læse og skrive ord, der ender på 2 konsonanter. Lydmesteren har fundet ud af en smart måde at læse svære ord på: Først siger man vokalens lyd - fx "a", og bagefter sætter man de konsonantlyde på, der kommer efter vokalen, fx a-l-s. Til sidst kan man gå tilbage og sætte konsonanter på, der står før vokalen, fx h-als eller v-als.

Er I parate til at hjælpe Lydmesteren?

Fællesøvelse

LM5 Fællesøvelse placeres på bordet sammen med bogstavkortene.

Materiale:

- LM5 Fællesøvelse
- LM1 Bogstavkort

Stenene der stikker ud af bakken kan bruges som gribesten, så Lydmesteren skal op ad bakken ved at hoppe fra sten til sten for at redde feen. Gribestenene er nemme at finde, da der står en vokal på hver sten.

Eleverne placerer en legoklods eller lignende ved den første sten til at markere den sten, Lydmesteren er hoppet til.

Underviseren udtaler det første af de nedenstående opgaveord.

Eleverne danner i fællesskab ordet med bogstavkortene.

Start med vokalen og derefter konsonanterne i samme rækkefølge som Lydmesterens strategi anviser.

[Hvis eleverne har svært ved at stave ordet, så sørg for at sige lydene ekstra tydeligt og klap ordene, så de lykkes i at bruge strategien.]

Fortsæt indtil alle ord er gennemgået, og Lydmesteren er kommet til toppen af bakken.

Hvor var det flot! Lydmesteren er kommet hele vejen op af den stejle bakke, og råber i sidste øjeblik af monstret, der bliver så forskrækket, at det falder hele vejen ned ad bakken!

Rimfeen kigger med store øjne på Lydmesteren, og flyver hen til ham. "Tak skal du have! Jeg maler de næste 10 træ kroner blå, så jeg husker din hjælp hver gang jeg ser dem.". Hun giver ham et hurtigt kys på kinden, og skynder sig bort med flagrende vinger.

Opgaveord:

- vkk: Als, ilt, alt, alf
- kvkk: hals, filt, vals
- vkk+e: æske, ilte, aske, æble
- kvkk+e: halse, filte, salte, valse

Fordybelse

Dette er en individuel opgave. Hver elev får et fordybelsesark.

Materiale:

- LM5 Fordybelse

Eleverne skal sætte lydene sammen til et rigtigt ord ved at skrive bogstaverne i kasserne, og herefter skrive ordet på linjen.

De elever der har tid til overs, kan arbejde med det digitale læremiddel Ordheltene, Mission B3.

Refleksion

I fællesskab reflekteres der over, hvad der er blevet arbejdet med i dagens lektion. Lav evt. en "bordet rundt", hvor alle skal sætte ord på, hvad de har lært/fået med sig fra dagens undervisning.

Underviseren noterer, hvad eleverne siger om "det nye" de har arbejdet med i dag. Disse notater bruges som opstart til næste lektion.

Hjælpesætninger til refleksion:

- Hvad fandt Lydmesteren ud af i dag?
- Hvad gik fællesøvelse ud på?
- Hvorfor tror I, at det er en god ide at sige vokalen før konsonanterne, når vi skal læse og skrive nye ord?
- Hvad er det første, du gør, når du skal læse et ord, du ikke har set før? Fx ordet "halse"?
- Hvad gør du, når du har fundet første vokal (i ordet "halse")?
- Og hvad gør du til sidst, når du har læst als-e ...?
- Hvad gør du, når du skal læse et ord, du ikke kender?
- Hvad gør du, når du skal stave et ord, du ikke kender?

Noter:

Øvesætning

Som afslutning på lektionen læser underviseren sammen med eleverne en kort tekst, hvor en eller flere af Ordheltenes strategier kan benyttes. Ordene markeret med blå er der arbejdet med i denne lektion:

Materiale:

- LM5 Øvesætning

Lydmesteren mødte en **alf** fra **Als**. Alf'en tilbød ham et **æble** af **filt**. Det smagte af **salt** i Lydmesterens **hals**, så han bød op til **vals**, mens han gemte æblet i en **æske**. Alf'en blev glad, og ville **halse** afsted. "Stop", råbte Lydmesteren, der blev grå som **aske**, "det går **alt** for hurtigt – jeg mangler **ilt** og kan ikke få vejret!"

Muligt ekstraarbejde

I Ordheltenes kan eleven træne dagens emneord i Mission B3, hvor der arbejdes med ord, som har 2 konsonanter i sig og nogle gange slutter med -e-udlyd.